

Behandeling

Methotrexaat (MTX) bij de ziekte van Crohn

Bij darmontstekingen zoals de ziekte van Crohn of Colitis Ulcerosa, kan de arts Methotrexaat voorschrijven.

Uw arts schrijft dit medicijn voor als andere medicijnen niet of niet genoeg hebben geholpen. Hieronder leest u meer over deze behandeling en wat u kunt doen als u last heeft van bijwerkingen. Lees voor gebruik ook de bijsluiter van het medicijn.

(073) 553 37 09

Maandag t/m vrijdag 9.00 – 10.30 uur

Hoe verloopt de behandeling?

Hier vindt u alle belangrijke informatie over de behandeling.

Algemeen

Algemene informatie

Bij de ziekte van Crohn en Colitis Ulcerosa heeft u last van ontstekingen in de darmen. De oorzaak van beide ziektes is niet bekend. Elke behandeling met medicijnen is gericht op het onderdrukken van de ontstekingsreactie. Hierdoor verminderen de klachten en verkleint de kans op complicaties die zich bij deze ziekte voor kunnen doen.

Medicijnen kunnen de darmontsteking onderdrukken maar kunnen de ziekte niet definitief genezen. Na het afbouwen van of stoppen met de medicijnen kunnen de klachten weer terugkomen.

Werking

Hoe werkt Methotrexaat (MTX)?

MTX wordt gebruikt bij de behandeling van chronische ontstekingsziekten, zoals de ziekte van Crohn, Reuma en Psoriasis. In een hoge dosering wordt het ook gebruikt voor de behandeling van bepaalde vormen van kanker. MTX heeft een gunstig effect op de ziekte van Crohn, omdat is gebleken dat het medicijn ook de groei van niet-kwaadaardige cellen remt.

De dosering is bij de ziekte van Crohn veel lager dan bij de behandeling van kanker. Hierdoor komen de bijwerkingen van het medicijn ook minder vaak voor. Als ze wel voorkomen, zijn de bijwerkingen minder sterk.

Effect

U moet MTX ongeveer 4 tot 8 weken gebruiken voordat u het effect ervan merkt. Er zijn ook patiënten bij wie de behandeling pas later effect heeft. Heeft MTX een goed effect? Dan schrijft uw arts het medicijn voor een langere tijd voor. Uw arts kan MTX in combinatie met andere medicijnen voorschrijven.

Gebruik

Hoe gebruikt u methotrexaat (MTX)?

- MTX bestaat in de vorm van tabletten en injecties. Voor de behandeling van de ziekte van Crohn krijgt u injecties net onder de huid. Tabletten MTX worden bij de ziekte van Crohn niet altijd even goed opgenomen. Hierdoor is de werking ervan niet goed te voorspellen.
- U krijgt MTX 1 keer per week via een injectie, het liefst op dezelfde dag van de week.
- U spuit zelf het medicijn of u kunt dit door een familielid of naaste laten doen. Hoewel het misschien een eng idee is, blijkt het zelf spuiten in de praktijk mee te vallen en goed te leren.
- De verpleegkundige, die u begeleidt, geeft u uitleg over hoe u de MTX moet spuiten (injecteren).
- Krijgt u hulp van iemand anders bij het spuiten? Dan is het belangrijk dat deze persoon ook de uitleg krijgt.
- Als u de injectie na de maaltijd krijgt, heeft u minder kans op bijwerkingen.
- **Let op!**Bewaar MTX zoals op de verpakking vermeld staat.

Bijwerkingen

Wat zijn de bijwerkingen?

Bij het gebruik van MTX kunnen een aantal bijwerkingen voorkomen. Deze gaan meestal weer over en verdwijnen als de arts de dosis verlaagt of als u het medicijn niet meer gebruikt.

Na de injectie MTX kunt u last krijgen van:

- Zeer vaak (bij meer dan 10% van de patiënten): misselijkheid, braken, verminderde eetlust, diarree, ontsteking van het mondslijmvlies en haaruitval.
- Vaak (bij 1 tot 10% van de patiënten): verhoogde kans op infecties door een stoornis in de bloedaanmaak. Hierdoor heeft u bloedarmoede en lage witte bloedcellen. Uw arts laat daarom uw bloed controleren.
- Soms (bij 0.1 tot 1% van de patiënten): leverfunctiestoornissen. Hiervan merkt u zelf meestal niets. Uw arts controleert uw bloed hier regelmatig op.
- Overig: een ernstige longontsteking is een zeldzame bijwerking. Heeft u klachten als aanhoudende hoest, groen slijm ophoesten, kortademigheid en/of koorts? Neem dan onmiddellijk contact op met uw arts.

Foliumzuur

Om bijwerkingen te verminderen, schrijft de arts foliumzuur voor. Dit is een vitamine. 1 keer per week gebruikt u 5 milligram foliumzuur. Zorg dat u geen foliumzuur gebruikt op de dag dat u de injectie krijgt. Soms verandert uw arts dit, houdt u zich daarom altijd aan de afspraken die uw arts met u maakt.

Wanneer moet u contact opnemen?

Krijgt u last van bijwerkingen, zoals hoge koorts, huidafwijkingen, een slechte bloedstolling of blauwe plekken? Neem dan contact op met uw MDL-arts of met uw MDL-verpleegkundige.

Buiten kantooruren kunt u contact opnemen met de (dienstdoende) huisarts of met de Spoedeisende Hulp van het ziekenhuis.

Waar moet u op letten?

Vaccinaties (inenting)

Moet u gevaccineerd worden? Meld dan altijd aan de arts dat u MTX gebruikt. MTX kan de werkzaamheid van sommige soorten vaccins verminderen en de kans op bijwerkingen voor vaccins vergroten.

Vaccinaties met een verzwakt levend vaccin, zoals bof, mazelen, rode hond (BMR), gele koorts en BCG moet u vermijden tijdens het

gebruik van MTX. Overleg met uw apotheker of arts als u een vaccinatie nodig heeft.

Heeft u kort geleden een vaccinatie gehad met een (verzwakt) levend vaccin? Geef dit dan door aan uw arts voordat u start met MTX.

Alcohol

Wees voorzichtig met alcohol. Alcohol verhoogt de kans op leverafwijkingen als u MTX gebruikt. Gebruik niet meer dan 1 alcoholconsumptie per dag.

Antibiotica

Meld altijd dat u met MTX wordt behandeld als uw arts een behandeling met antibiotica wil starten. Sommige antibiotica mogen niet samen met MTX worden gegeven.

Zwangerschap en borstvoeding

- Onderzoek heeft aangetoond dat MTX schadelijk kan zijn voor uw (ongeboren) kind. MTX wordt daarom **niet** gegeven bij zwangerschap of borstvoeding.
- Heeft u een kinderwens? Dan is het belangrijk dat u 6 maanden voordat u zwanger wordt stopt met de MTX.
- Wordt u behandeld met MTX? Dan is het zowel voor mannen als vrouwen belangrijk dat u een goede en betrouwbare anticonceptie gebruikt. Nadat u gestopt bent met MTX moet u de anticonceptie nog minstens 6 maanden blijven gebruiken.

Vragen

Heeft u nog vragen?

Als u vragen heeft, kunt u daarmee terecht bij uw behandelend arts of verpleegkundige.

Bij lichamelijke klachten of dringende vragen belt u naar de specialistisch Maag-, Darm- en Leververpleegkundigen tijdens het spreekuur

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/spreekuur-chronische-darmontsteking-ibd#paragraph-specific-department-information-1721>).

Praktische tips

Bekijk uw zorgverzekering

Het is uw eigen verantwoordelijkheid na te gaan of u verzekerd bent voor de zorg waarvoor u naar het Jeroen Bosch Ziekenhuis komt.

Bekijk van tevoren uw polisvoorwaarden of informeer bij uw zorgverzekeraar

(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/kosten-en-zorgverzekering>).

MijnJBZ

Via de beveiligde website MijnJBZ (<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u thuis uw persoonlijke en medische gegevens inzien zoals die in het JBZ bekend zijn.

Betrokken afdelingen

Maag-, Darm- en Leverziekten (MDL)

(<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/maag-darm-en-leverziekten-mdl>)

